

Zbigniew Sarata
01-703 Warszawa
ul. Gąbińska 18 m 25

Warszawa 15 lipca 1980

Przewodniczący Rady Państwa -
- Profesor Henryk Jabłoński

Szanowny Panie Profesorze, podjęta przez Radę państwa uchwała z 14 lipca 1979 roku w sprawie czuwania nad zgodnością prawa z Konstytucją oraz ustalania powszechnie obowiązującej wykładni ustaw precyzuje wykonanie art.30 ust 1 pkt. 3 i 4 Konstytucji PRL. Uchwała przewiduje w §5 ust 3 składanie do Rady Państwa informacji oraz wniosków w sprawie niezgodności prawa z Konstytucją przez poszczególnych obywateli. Jeżeli chodzi o ustalenie obowiązującej wykładni ustaw to §6 ust 3 powołuje się na odpowiednie stosowanie przepisu §5 ust 5. Tenże §5 ust 5 precyzuje jedynie dodatkowe możliwości nadania biegu sprawom zgłaszanym między innymi przez poszczególnych obywateli. Na tej podstawie wnioskuję, że w myśl uchwały Rada Państwa ustala obowiązującą wykładnię również na wniosek zwykłych obywateli - takich jak ja.

Interesuje mnie prawne miejsce ratyfikowanych przez Polskę umów międzynarodowych. W literaturze polskiej nie jest jednoznacznie określone - czy zaciągnięte przez nasze państwo zobowiązania międzynarodowe są dlań wiążące oraz czy należy oczekiwać ich całkowitej zgodności z normami z normami prawa wewnętrznego. Ponieważ jak wynika z §1 ust 3 uchwała odnosi się także do umów międzynarodowych proszę o wyjaśnienie :

1. Jak przedstawia się sprawa zgodności ratyfikowanych umów międzynarodowych z wcześniejszymi polskimi wewnętrznymi aktami prawnymi ?
2. Jak przedstawia się sprawa zgodności polskich wewnętrznych aktów prawnych z ratyfikowanymi wcześniej przez Polskę umowami międzynarodowymi ?
3. Jak przedstawia się sprawa zgodności aktów międzynarodowych z ratyfikowanymi wcześniej przez Polskę umowami międzynarodowymi ?
4. Czy ratyfikowane umowy międzynarodowe są wiążące dla polskich instytucji wewnętrznych takich jak organy władzy i administracji państwowej i terenowej, sądów, prokuratury, wojska i milicji ?
5. Jaka jest wzajemna hierarchia ratyfikowanych przez Polskę umów międzynarodowych i polskich wewnętrznych aktów prawnych - ustaw i dekretów ?

Moje zainteresowanie miastem umów międzynarodowych w prawie polskim spowodowane jest konkretną sytuacją życiową. W postępowaniu przed Terenową Komisją Odwoławczą do Spraw Pracy dla Dzielnicy Warszawa Śródmieście

verte

powołałem się z braku polskiego przepisu wewnętrznego na ratyfikowany przez Radę Państwa 3 marca 1977 roku - a więc w okresie kiedy tak jak teraz był Pan, Panie Profesorze Przewodniczącym Rady Państwa - Międzynarodowy Pakt Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych uchwalony przez Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych 16 grudnia 1966 roku. Sędzina - panią Ewa Jankowska - przewodnicząca zespołu orzekającego komisji zignorowała moje wywody - nie ustosunkowując się do nich w pisemnym uzasadnieniu, ustnie dając mi do zrozumienia, że ratyfikowana przez Polskę ^{uchwała} ~~uchwała~~ nie obowiązuje. Między innymi dlatego też pozwalałem sobie zwrócić się do Pana Profesora jako Przewodniczącego Rady Państwa o autorytatywne ustalenie miejsca aktów międzynarodowych w prawie polskim. Nie proszę oczywiście o rozpatrzenie mojego konkretnego przypadku gdyż tym zajmie się na rozprawie odwoławczej Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych. Sygnalizowany przeze mnie problem z całą pewnością interesuje szerszą grupę ludzi budząc poważne wątpliwości i dlatego uważam, że wart jest rozpatrzenia przez Radę Państwa i ogłoszenia w Monitorze Polskim ustalenia obowiązującej wykładni zgodnie z §8 ust 2 wspomianej uchwały. W wypadku gdyby istniała już nieznana mi oficjalna i obowiązująca w Polsce w zakresie mnie interesującym wykładnia miejsca aktów międzynarodowych w prawie wewnętrznym proszę o wskazanie mi tej wykładni. Proszę również aby zachciał Pan, Panie Profesorze - jeżeli jest to możliwe - umożliwić mi obserwowanie obrad Rady Państwa nad interesującą mnie kwestią.

Łącząc wyrazy szacunku

Zbigniew Sawicki

KANCELARIA
RADY PAŃSTWA

ul. Wiejska 6
00-902 Warszawa
Nr P-060-20-80

Warszawa, dnia 31 października 1980 r.

Obywatel
Zbigniew SARATA
ul. Gąbińska 18 m. 25

01 703 Warszawa

W związku z pismem Obywatela-Biuro Prawne Kancelarii Rady Państwa uprzejmie komunikuje:

1. Założeniem polityki ratyfikacyjnej jest ustalanie zgodności zobowiązań wynikających dla Państwa z ratyfikowanych umów międzynarodowych z Konstytucją Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i prawem wewnętrznym. Powyższa zasada daje ogólną odpowiedź na postawione przez Obywatela w pkt. 1-3 pisma pytania, które mają również charakter ogólny. Zagadnienia, które Obywatel porusza, mogą być rozstrzygane jedynie na płaszczyźnie konkretnych przykładów.

2. Ustosunkowując się do wniosku Obywatela, "że w myśl uchwały z dnia 14 lipca 1979 r. Rada Państwa ustala obowiązującą wykładnię również na wniosek zwykłych obywateli" Biuro wyjaśnia, że zgodnie z § 6 ust. 1 tej uchwały Rada Państwa ustala powszechnie obowiązującą wykładnię aktu ustawodawczego z urzędu albo na wniosek Prezesa Rady Ministrów, Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego lub Prokuratora Generalnego PRL. Stosownie do § 1 ust. 3 uchwały przepis ten odnosi się również do ratyfikowanych umów międzynarodowych.

Z powyższego wynika, że w razie zasygnalizowania przez obywatela potrzeby ustalenia obowiązującej wykładni, Rada Państwa może podjąć z urzędu stosowne działania, jednakże nie jest związana takim wnioskiem podobnie, jak i wnioskami organów wymienionych w § 6 ust. 1.

3. Odmienne uchwała traktuje informacje i wnioski w sprawach niezgodności prawa /ustaw, ratyfikowanych umów międzynarodowych/ z Konstytucją PRL. Stosownie do § 5 ust. 3 takie informacje i wnioski przesyłane są do jednego z organów wymienionych w ust. 1 tego paragra-

fu, który po ich rozpatrzeniu, może w miarę potrzeby skierować do Rady Państwa wystąpienie o rozpatrzenie sprawy niezgodności przepisu prawnego z określonym przepisem Konstytucji. Podjęcie działania w tym trybie może dotyczyć również jedynie informacji lub wniosku wskazującego na niezgodność konkretnego przepisu prawa /umowy międzynarodowej/ z określonym przepisem Konstytucji.

4. Co się tyczy pytania zawartego w pkt. 4 pisma Obywatela, to przez ratyfikację umów międzynarodowych powstają bezpośrednie zobowiązania w stosunku do podmiotów tych umów, tzn. państw, które je ratyfikowały lub przyjęły w inny sposób. Realizacja umowy w stosunkach wewnętrznych jest obowiązkiem pochodnym takiego zobowiązania. Stąd wspomniana na wstępie troska Państwa o zgodność jego prawa wewnętrznego z przyjętymi zobowiązaniami. Kwestia czy określone w umowach międzynarodowych uprawnienia podmiotów prawa wewnętrznego mają być realizowane poprzez przepisy tego prawa, czy też z mocy samej umowy jest różnie rozstrzygana w systemach prawnych różnych państw, przy czym bezpośrednie obowiązywanie umów międzynarodowych nie jest wiążącą ani też przeważającą zasadą. Dowodzić tego mogą m.in. zawarte w szeregu umów postanowienia zobowiązujące Strony do wprowadzenia w życie odpowiednich przepisów prawa wewnętrznego.

Zagadnienie to ma szereg innych aspektów i stanowi problem co do którego stanowisko nauki prawa międzynarodowego, w tym również w literaturze polskiej, nie jest jednolite.

Wypracowanie oficjalnego poglądu w tej sprawie jest od pewnego czasu przedmiotem badań powołanego przez zainteresowane resorty zespołu ekspertów zajmującego się m.in. badaniem związków zachodzących między prawem wewnętrznym a prawem międzynarodowym, którego prace potrwać do połowy przyszłego roku.

p.o. Dyrektora Biura Prawnego

/mgr Jerzy Kaczorek/
st. radca prawny